

Morfino skyrimas vaikams

Informacinė skrajutė

Vilniaus universiteto ligoninė
SANTAROS KLINIKOS

Skausmo gydymo svarba

Šiuolaikinėje medicinoje skausmas yra vertinamas kaip atskira liga ir jo gydymui skiriamas ypatingas dėmesys. Efektyvus skausmo gydymas sumažina patiriamą kančią ir ženkliai pagerina vaiko psichologinę savijautą, taip pat padeda išvengti lėtinio skausmo išsivystymo, kurio gydymas kol kas ribotas. Vaikų, sergančių onkologinėmis ligomis, skausmui malšinti plačiai naudojamas morfinas. Naudojant jį pagal rekomendacijas ir pritaikius vaikui tinkamiausią dozę, morfinas efektyviai slopiną skausmą, nesukeldamas priklausomybės.

Morfino dozavimas:

Kiekvienam vaikui paskiriama individuali morfino dozė priklauso nuo skausmo stiprumo ir vaiko atsako į vaistą. Dozė gydymo laikotarpiu gali būti koreguojama atitinkamai pagal vaiko būklę. Kiekvieną kartą keičiant dozę, vaiko būklę stebima gydytojo.

Per laiką randama ir skiriama optimali dozė, kuri efektyviausiai slopina skausmą, nesukeldama stipraus šalutinio poveikio.

Ilgai naudojant gali išsivystyti tolerancija vaistui - morfino įprastos dozės gali nebenumalšinti skausmo, todėl palaipsniui dozė gali būti didinama. Tolerancijos atsiradimas nereiškia, kad išsivystė priklausomybė. Naudojant morfiną neviršijant rekomenduojamų dozių priklausomybė nesivysto.

Kokiam skausmui malšinti gali būti skiriamas morfinas?

- Po operacinio gydymo
- Įleidus centrinės venos kateterį
- Prasidėjus chemoterapijos sukeltam burnos ar žarnyno gleivinės pažeidimui
- Bet kokiam kitam stipriam skausmui malšinti

Morfino vartojimo būdas

Morfinas gali būti skiriamas geriamas, suleidžiamas į veną ar raumenis arba skiriamas ilgalaikė infuzija.

Kol skausmas nėra stiprus, pvz., prasidedantis burnos gleivinės uždegimas (mukozitas) arba po chirurginio gydymo, skiriamas geriamas morfinas. Dozę galima kartoti kas 4-6 valandas.

Kai skausmas stipresnis, arba kai tenka kartoti geriamą morfiną kelis kartus per dieną, pereinama prie lašinamo į veną morfino.

Jeigu reikia nuolat kartoti morfino infuzijas, pereinama prie nuolatinės infuzijos. Jeigu taikant infuziją pasitaiko skausmo sustiprėjimo epizodų, galima papildomai suleisti didesnę preparato dozę.

Skausmo išnykimas

Vaikui nebejauciant skausmo, gydytojas palaipsniui nutraukia gydymą morfinu.

Galimas šalutinis poveikis

- Vidurių užkietėjimas – padeda laisvinamieji ir skaidulų gausi dieta.
- Pykinimas ir vėmimas – pasireiškia kai kuriems vaikams, dažniausiai pagerėja ir praeina per kelias dienas. Esant stipriam pykinimui ar vėmimui gali būti skiriami pykinimą slopinantys vaistai.
- Mieguistumas – pradėjus gydymą morfinu pirmosiomis dienomis arba didinant dozę gali pasireikšti mieguistumas, kuris po kiek laiko sumažėja.
- Sulėtėjęs kvėpavimas – jei pirmoji dozė per didelė ar suleidžiama per greitai, vaiko kvėpavimas gali sulėtėti. Dėl šios priežasties vaistus leidžiant pirmą kartą arba pakeitus dozę, gydantis gydytojas aktyviai stebės vaiko būklę.
- Niežulys – kai kuriems vaikams nuo morfino niežti odą. Tokiu atveju gydytojas, atsižvelgdamas į situaciją, sprendžia, ar tęsti gydymą morfinu, ar keisti medikamentą.

Dažniausi pacientų užduodamas klausimas: Kodėl skyrėt būtent morfiną? Ar negalima jo pakeisti kitu vaistu?

Skausmui malšinti galima skirti kitus skausmą mažinančiu poveikiu pasižyminčius preparatus, pvz., paracetamolį, ibuprofeną, analginą. Tačiau esant stipriam skausmui, jų poveikis būna trumpalaikis ir nepakankamas. Be to, šie preparatai pasižymi temperatūrą mažinančiu poveikiu, todėl gali užmaskuoti beprasidedančią infekciją.

Informaciją parengė gyd. internė Ieva Radvilavičiūtė ir gydytoja vaikų onkohematologė doc. Goda Vaitkevičienė